

Názov predmetu	Vlastiveda
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov ŠkVP	Inovovaný školský vzdelávací program
Škola	Základná škola, Štúrova 18, Myjava
Stupeň vzdelania	primárne vzdelávanie
Forma štúdia	denná
Dĺžka vzdelávania	2 roky
Vyučovací jazyk	slovenský

RUP – časová dotácia

	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	spolu
ŠVP	0	0	1	2	3
ŠkVP	0	0	1 + 0	2 + 0	3 + 0
Spolu/rok	0	0	33	66	99

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom iŠVP pre predmet Vlastiveda.

Charakteristika predmetu

Vlastiveda v 3. a 4. ročníku má osobité, nezastupiteľné postavenie vzhľadom na význam v utváraní predstáv o bezprostrednom mieste života žiakov (priestorový aspekt) a historickom období, v ktorom žijú (časový aspekt). Svojím zameraním má za cieľ podnecovať, motivovať žiakov na rozprávanie o danej téme (či už na základe vlastných skúseností, podľa obrázka a i.) a v čo najväčšej miere využívať heuristický rozhovor a zážitkové učenie.

Vlastivedné – motivačné poznávanie začína v 1. a 2. ročníku (prvouka) spoznávaním okolia školy a bydliska a postojmi k spoločnosti, pokračuje v 3. ročníku (Moja obec) a končí vo 4. ročníku (Objavné cesty po Slovensku).

Vlastiveda v 3. ročníku (Moja obec) je obsahovo naplnená emotívnym (dobrodružným) poznávaním, pozorovaním a hodnotením javov a celkovo dojmami z vlastnej obce (okolie školy) v časových premenách jednotlivých ročných období (aj s aspektom starostlivosti o bezpečnosť a zdravie). Nezastupiteľná je vlastivedná vychádzka, ktorá má motivačno-heuristický charakter. Vybrané témy, napr. orientácia v okolí školy, sa odporúča realizovať formou pozorovania mimo triedy, ak sú na to možnosti. Delí sa na spoznávanie miestnej krajiny (jednoduchá práca s nákresmi) a orientáciu v čase (plynutie kalendárneho a školského roka, významné sviatky počas roka, tradície a i.). Na tieto nadväzuje rozprávanie o doprave, o pamätihodnostiach. Osobitá pozornosť sa venuje pozorovaniu, skúmaniu prírody, jej zložiek, ale rovnako aj pamiatok v okolitej krajine.

Vo 4. ročníku (Objavné cesty po Slovensku) žiaci spoznajú najvýznamnejšie a najatraktívnejšie prvky, časti regiónov. Tieto cesty sa realizujú prostredníctvom „výletov“ od Tatier k Dunaju, od Dunaja k Hornádu, od Hornádu po Dunajec. Výlety po Slovensku sú zamerané na zážitkové (názorné) spoznávanie regiónov. Dôraz je na práci s mapami, príbehmi a ilustráciami. Mapy použité v 3. a 4. ročníku sú zamerané a prispôsobené vyučovaniu vlastivedy. Každý zemepisný názov z textu nájdu žiaci na mape, obrázku aj kresbe.

Používajú sa veľmi jednoduché mapy, ktoré pri ústnom, či písomnom preverovaní vedomostí pomáhajú žiakom (nič sa neučia naspamäť). Základ tvorí „Čítanie mapy – prstom po mape“ a prerozprávanie príbehov podľa obrázkov.

Kompetencie

Prostredníctvom učenia sa a činností si žiaci rozvíjajú jednotlivé druhy **funkčnej gramotnosti** a **komunikatívne kompetencie** tým, že majú možnosť slovne alebo písomne prezentovať svoje skúsenosti z prostredia svojho bydliska, alebo z navštívenej oblasti na Slovensku alebo **interpretovať** prečítanú alebo vypočutú povesť, pieseň, báseň viažucu sa k regiónu alebo k vlasti. Vlastivedné učivo o Slovensku rozvíja aj **čitateľskú gramotnosť**. Žiaci majú možnosť interpretovať umelecké texty z literatúry alebo odborné texty, prostredníctvom opisu obrázkov, diagramov, kresieb a pod.

Ďalšou dôležitou kompetenciou je rozvíjanie **kultúrnej kompetencie**, pretože spoznávanie vlasti sa rozvíja nielen priamym pozorovaním alebo získavaním informácií z textu, ale aj využitím ľudovej slovesnosti výtvarného, hudobného, dramatického, alebo filmového umenia. Vzťah k prírode a k ľuďom rozvíja základy **personálnej** a **interpersonálnej** kompetencie, podporuje motiváciu a rôzne stratégie „učiť sa“, hľadá možnosti a limity k samostatnému, sebavedomému vystupovaniu a konaniu, k efektívnej bezproblémovej (nekonfrontačnej) komunikácii, schopnosti objavovať a poznávať všetko, čo ho zaujíma, k čomu má pozitívny vzťah, prípadne v čom by mohol v budúcnosti uspieť. Schopnosť pracovať samostatne i tímovo.

Učivo vo vlastivede rozvíja:

sociálne komunikačné kompetencie

- vyjadruje sa súvisle a výstižne písomnou aj ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania,
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- rozumie rôznym typom doteraz používaných textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže adekvátne reagovať,
- na základnej úrovni využíva technické prostriedky medzi osobnej komunikácie,
- chápe význam rešpektovania kultúrnej rozmanitosti,

kompetenciu učiť sa učiť sa

- získava schopnosť sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
- na základe poskytovaných možností uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a efektívne si osvojuje poznatky a študijné návyky,
- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach, zlepšuje svoju vytrvalosť a iniciatívu, hodnotí svoj pokrok, akceptuje spätnú väzbu a uvedomuje si svoje rozvojové možnosti

spôsobilosť v oblasti informačných a komunikačných technológií

- prejavuje radosť zo samostatne získaných informácií

spôsobilosť učiť sa

- dokáže pracovať samostatne s učebnicami, pracovnými zošitmi a pomôckami

- prejavuje aktivitu v individuálnom i skupinovom učení

spôsobilosť riešiť problémy

- dokáže popísať problém
- v odôvodnených prípadoch dokáže privolať potrebnú pomoc

osobné sociálne a občianske spôsobilosti

- pozná svoje povinnosti, dokáže rešpektovať a prijímať príkazy kompetentných osôb

Žiaci v predmete vlastiveda majú dosiahnuť nasledovné ciele:

- skúmajú, pozorujú a bádajú v kraji, v ktorom žijú,
- porozprávajú o svojej obci (mesto, dedina – o krajine svojho okolia) a určia jednotlivé prvky – časti svojej obce,
- orientujú sa v rodnom kraji pomocou svetových strán a významných objektov,
- rozlišujú primerane vzťahy a väzby prírodného a spoločenského charakteru vo svojej obci, doma i v škole,
- použijú poznatky zo svojich pozorovaní a skúseností,
- identifikujú a odlišia, čo vytvorila príroda a čo človek,
- rozprávajú o premenách prírody počas roka (vyhľadajú v kalendári významné dni),
- ukážu na mape (prispôsobenej vlastivede v 4. ročníku) vybrané pohoria, jaskyne, rieky, mestá a iné,
- opíšu (pomocou obrázkov) pojmy, krajinu, pamiatky, ktoré už nie sú z ich bezprostredného okolia,
- prerozprávajú obsah povesti podľa výberu,
- porozprávajú o významných historických udalostiach,
- vedia čítať mapu a rozprávať podľa ilustrácií a fotografií
- vypátrajú pútavé skutočnosti o rôznych častiach obcou. Slovenska,
- porovnávajú jednotlivé oblasti so svojou

Metódy a formy práce

- výklad, vysvetľovanie
- motivačný rozhovor a motivačné rozprávanie
- rozhovor, rozprávanie
- diskusia
- práca s učebnicou
- práca s mapou
- samostatná práca
- práca vo dvojiciach
- skupinové vyučovanie
- problémové vyučovanie
- projektové vyučovanie
- vlastivedná vychádzka
- brainstorming
- vyučovanie hrou cez didaktické hry
- dramatizácia

- opakovanie a upevňovanie učiva
- počítačové vzdelávacie programy, prezentácie, IKT

Štandardy pre ročníky

Predmet je spracovaný v rozsahu stanovenom iŠVP, bez ďalších úprav.

Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom iŠVP, zverejnené na adrese www.statpedu.sk alebo www.minedu.sk v sekcii Inovovaný štátny vzdelávací program.

Moja obec	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - napísať presný názov svojej obce (presnú adresu školy a bydliska), -zaradiť obec, kde býva, medzi mestá alebo dediny, - určiť smer na sever podľa poludňajšieho tieňa a identifikovať svetové strany v krajine, - orientovať sa v okolí školy a bydliska pomocou svetových strán a významných objektov v miestnej krajine, - porozprávať vlastnými slovami cestu do školy alebo zo školy domov, - opísať svoju obec (napr. aké domy, ulice – pozná, možno aj vymenovať, blízka rieka, park a iné), - zhotoviť jednoduchý nákres okolia školy a bydliska, - ukázať na mape Slovenska svoju obec, - identifikovať na mape Slovenska pohoria, nížiny, rieky a cesty (podľa farieb), - opísať spôsob života obyvateľov obce – iné v meste, iné na dedine, ako sa starať o svoje okolie, ako tráviť voľný čas, - charakterizovať zmeny vo svojej obci (v prírode) na jeseň a použiť pri tom vlastné pozorovania i skúsenosti (dĺžka dňa a iné), - porozprávať, ako si ľudia pripomínajú svojich predkov a priateľov (Pamiatka zosnulých) na jeseň, - zostrojiť časovú priamku vlastnej rodiny a rodinných príslušníkov, 	<p>moja obec, miestna krajina, okolie školy, bydliska</p> <p>smer na sever (podľa poludňajšieho tieňa), svetové strany</p> <p>cesta do školy a bezpečnostné pravidlá pri ceste do školy</p> <p>znaky jesene, zmeny v prírode a dĺžky dňa a noci, zber úrody,</p>

<ul style="list-style-type: none"> - charakterizovať zmeny vo svojej obci v zime (vlastné pozorovania), - vlastnými slovami porozprávať o sviatočných dňoch v obci na rozhraní kalendárnych rokov (Vianoce, Silvester, Nový rok, Traja králi), - opísať druhy dopravy v obci (zopakovať si bezpečnosť na cestách), - opísať podľa náčrtu cestu do stredu obce (mesta, dediny), - určiť dve historické pamiatky vo svojej obci, - prerozprávať jednu povesť, pieseň, či báseň, ktorá sa viaže k obci alebo jej okoliu, - určiť, aké významné kultúrne a športové podujatie sa v obci konajú, - charakterizovať zmeny v prírode na jar a použiť pri tom vlastné pozorovania a skúsenosti (zmeny v prírode, dĺžka dňa), - opísať činnosti ľudí na jar, - porozprávať o veľkonočných tradíciách v obci, - identifikovať zmeny v prírode počas leta a rozprávať o oddychu a rekreácii počas letných prázdnin, - vyhľadať informácie o svojej obci na internete a iných médiách, - interpretovať obrazový materiál o obci a jej obyvateľoch. 	<p>príprava živočíchov na zimu predkovia, dedina alebo mesto (aj s opisom) a jej obyvatelia znaky zimy, starostlivosť o zver v prírode zimné sviatky, pamätihodnosti</p> <p>významní rodáci, zmienky o obci a jej okolí v povestiach, piesňach, známe udalosti v obci, historické pamiatky v obci</p> <p>znaky jari, zmeny v prírode a dĺžky dňa a noci, jarné práce</p> <p>veľkonočné sviatky a tradície, plán, mapa danej krajiny znaky leta, zmeny v prírode a dĺžky dňa a noci, dozrievanie novej úrody, starostlivosť živočíchov o mláďatá, oddych a rekreácia počas letných prázdnin, starostlivosť o zdravie a bezpečnostné pravidlá počas letných aktivít časová priamka (vizualizácia času)</p>
Slovensko	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjadriť vlastnými slovami, čo je mapa, - identifikovať znaky na mape (farby, tvary), - odmerať podľa nakreslenej (grafickej) mierky vzdialenosti na mape, - ukázať polohu Slovenska na mape sveta a Európy, - ukázať na mape Slovenska svoju obec, - porozprávať o ceste od Tatier k Dunaju (Bratislavy) a jej jednotlivých zastávkach (Poprad, Nízke Tatry, Ružomberok, Martin, Orava, Veľká Fatra, Malá Fatra, Kysuce, Žilina, Súľovské vrchy, Trenčín, Piešťany, Trnava, Malé Karpaty, Záhorie) – „Čítanie z mapy = 	<p>vlastivedná mapa Slovenska, znaky na mape a v legende, svetové strany na mape, poloha miestnej krajiny na Slovensku, význam modrej, hnedej a zelenej farby na mape, kreslená mierka</p> <p>Tatry, Nízke Tatry, Pieniny, Malá Fatra, Veľká Fatra, Poľana, Kremnické vrchy, Štiavnické vrchy, Slovenské Rudohorie, Podunajská nížina, Východoslovenská nížina, Záhorská nížina, Váh, Dunaj, Hron, Dunajec, Demänovské jaskyne,</p>

<p>prstom po mape“;</p> <ul style="list-style-type: none"> - pátrať po obrazovom materiáli (internet, médiá) z cesty a interpretovať ho, - odlíšiť na ceste od Tatier k Dunaju tri známe pohoria a tri kotliny, - prerozprávať dve povesti (legendy) z cesty od Tatier k Dunaju, - porozprávať o ceste od Dunaja po Hornád (z Bratislavy do Košíc) cez Nitru, Hornú Nitru, Podunajsko a Pohronie a o zastávkach v Banskej Štiavnici, Kremnici, Zvolene, Banskej Bystrici, Poľane, Lučenci, Rožňave a Slovenskom Rudohorí – „Čítajú z mapy = prstom po mape“; - prerozprávať dve povesti (legendy) z cesty od Dunaja po Hornád, - opísať výlet od Hornádu po Dunajec (z Košíc po Dunajec) cez Michalovce, Zemplín, Humenné, Vihorlat, Bardejov, Nízke Beskydy, Prešov, Šariš, Levoču, Slovenský raj, Spiš - „Čítanie z mapy = prstom po mape“; - prerozprávať dve povesti (legendy) z cesty po hradoch na východe Slovenska, - identifikovať päť najvýznamnejších kultúrnohistorických pamiatok Slovenska na mape, - vytvoriť zoznam desiatich prírodných divov Slovenska, - rozlíšiť pomocou mapy najvýznamnejšie cesty Slovenskom, - zistiť na obrázkoch, ako sa krajina Slovenska menila (historické obrazy), - vytvoriť plán cesty po Slovensku. 	<p>Domica</p> <p>listnaté, zmiešané a ihličnaté lesy, TANAP</p> <p>pamiatky (UNESCO) Slovenska (Bardejov, Vlkolíneec, Banská Štiavnica s okolím, Spišský hrad a okolie, jaskyne Slovenského krasu, bukové lesy Východných Karpát, Levoča, drevené kostolíky)</p> <p>Bratislava, Košice, Trnava</p> <p>Bratislavský hrad, Devín, Trenčiansky hrad, Bojnický zámok a zoo, Dunaj, Nitriansky hrad, Žilina, Kysuce, Martin, Strečno, Orava, Oravský hrad a priehrada, Horehronie, Banská Bystrica, Zvolenský zámok, Spiš, Poprad, Prešov</p> <p>Konštantín (Cyril) a Metod, Svätoplukove prúty, vpády Tatárov a Turkov, Mária Terézia, Ľudovít Štúr, prvá svetová vojna, Milan Rastislav Štefánik, Tomáš Garrigue Masaryk, druhá svetová vojna, samostatná Slovenská republika, naše štátne symboly</p>
<p>Výlety po Slovensku – „Čítanie z mapy = prstom po mape“</p> <p>Vo 4. ročníku (Objavné cesty po Slovensku) žiak vie/dokáže spoznať najvýznamnejšie a najatraktívnejšie prvky, časti regiónov.</p> <ul style="list-style-type: none"> • od Tatier k Dunaju (Bratislavy) a jej jednotlivých zastávkach (Poprad, Nízke Tatry, Ružomberok, Martin, Orava, Veľká Fatra, Malá Fatra, Kysuce, Žilina, Súľovské vrchy, Trenčín, Piešťany, Trnava, Malé Karpaty, Záhorie) • od Dunaja po Hornád (z Bratislavy do Košíc) cez Nitru, Hornú Nitru, Podunajsko a Pohronie a o zastávkach v Banskej Štiavnici, Kremnici, Zvolene, Banskej Bystrici, Poľane, Lučenci, Rožňave a Slovenskom Rudohorí • od Hornádu po Dunajec (z Košíc po Dunajec) cez Michalovce, Zemplín, Humenné, 	

Hodnotenie predmetu

Súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu je hodnotenie a klasifikácia žiakov.

Postupujeme podľa Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov ZŠ a vnútornej smernice na hodnotenie a klasifikáciu žiakov.

V predmete vlastiveda sa uskutočňuje priebežné a súhrnné hodnotenie.

Priebežné hodnotenie - čiastkových výsledkov a prejavov žiaka, má hlavne motivačný charakter.

Súhrnné hodnotenie – sa uskutočňuje na konci prvého a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň vedomostí v danom predmete. Pri súhrnnej klasifikácii a hodnotení sa prihliada na systematickosť práce počas celého obdobia.

Podkladom pre celkové hodnotenie vyučovacieho predmetu sú:

- známky za ústne odpovede
- známky za testy, grafické práce, praktické práce s mapou
- príprava pomôcok
- aktivita žiaka na vyučovacej hodine

Hodnotenie: klasifikácia – známkou (stupňami na 5 bodovej stupnici)

V predmete sa hodnotí:

- ústne odpovede žiakov
- po ukončení tematických celkov – rôzne metódy a formy hodnotenia (skupinová práca, práca vo dvojiciach, individuálna práca, súťaže...)
- projektové práce podľa výberu učiteľa
- práca s mapou = čítanie a ukazovanie na mape Slovenska

PERCENTUÁLNA STUPNICA HODNOTENIA

100 -- 90%	1
89,99 – 75 %	2
74,99 – 50 %	3
49,99 – 25 %	4
24,99 – 0 %	5

Stupne hodnotenia prospechu

Stupeň 1 (výborný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh,

hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chváľitebný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý)

Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojenie poznatkov, pojmov a zákonitostí podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný)

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Medzipredmetové vzťahy a prierezové témy

Požadovaný výstup žiakov z vlastivedy je zameraný na rozvíjanie **funkčnej gramotnosti** v oblastiach, ktoré sú zároveň prepojené s inými vyučovacími predmetmi:

Slovenský jazyk a literatúra	Čitateľská gramotnosť	Čítať s porozumením odborný text, vyberať z neho informácie, triediť, ich, využívať, prezentovať
-------------------------------------	-----------------------	--

Prírodoveda	Prírodovedná gramotnosť	Témy zamerané na prírodnú časť prostredia - objavovanie, pozorovanie a vysvetľovanie prírodných dejov
Informatika	Gramotnosť v oblasti práce s digitálnymi technológiami	Vyhľadávať dopravné spojenia pomocou cestovných poriadkov na internete
Výtvarná výchova Pracovné vyučovanie	Vizuálna gramotnosť	Získavať údaje z nesúvislých textov – plánov, obrázkov, fotografií. Súčasťou je aj čítanie obrázkov
Hudobná výchova Výtvarná výchova	Kultúrna gramotnosť	Rozvíjať záujem o kultúrne tradície svojho regiónu a Slovenska
Telesná a športová výchova	Telesná zdatnosť, pohybová výkonnosť Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti	Využiť obsahový štandard telesnej a športovej výchovy pri realizácii vlastivedných vychádzok

Prierezové témy

Súčasťou obsahu vzdelávania sú prierezové témy, ktoré sa prelínajú cez vzdelávacie oblasti, v našom prípade vo vlastivede. Prierezové témy môžeme realizovať rôznymi formami ako:

- integrovanú súčasť vzdelávacieho obsahu nášho predmetu,
- formou projektu, ktorý je pridelený k téme.

Multikultúrna výchova – cieľom je rozvoj chápania iných kultúr, akceptácia a rozvoj medziludských vzťahov, tolerancie. Tradičná **kultúrna rozmanitosť Slovenska** sa v súčasnosti prehľbuje vďaka otváraniu slovenskej spoločnosti s pomocou médií, vďaka voľnejšiemu pohybu osôb a rozvoju turistiky.

Problematika predmetu sa odvíja od pochopenia štruktúry, fungovania a vzťahov v triede, cez podobné pochopenie školy, okolia školy, až po obec a jej okolie.

Mediálna výchova - cieľom je zmysluplne, selektívne a kriticky využívať médiá a ich produkty, uvedomovať si aj negatívne vplyvy na rozvoj osobnosti.

Osobnostný a sociálny rozvoj - cieľom je rozvíjať sebareflexiu, sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru, sebazvedľovanie a zodpovednosť za svoje konanie, prevencia sociálno-

patologických javov v škole. jedinec a problémy spoločnosti (napr. ľudia v núdzi), sociálna spravodlivosť, sociálno-patologické javy v spoločnosti

Environmentálna výchova - cieľom je rozvíjať vzťah medzi človekom a jeho životným prostredím. **Vzťah človeka k prostrediu – témy:**

Naše mesto, obec (prírodné zdroje, ich pôvod, spôsoby využívania a riešenia odpadového hospodárstva, príroda a kultúra nášho okolia a jej ochrana).

Náš životný štýl (spotreba vecí, energie, odpady, vplyv na prostredie).

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke cieľom je získať základné vedomosti, zručnosti a návyky zamerané na bezpečné správanie v rôznych dopravných situáciách.

Ochrana života a zdravia - cieľom je sebaochrana, poskytnutie prvej pomoci, rozvoj telesnej zdatnosti, civilná ochrana, zdravotná príprava – realizované aj formou didaktických hier, ktoré sa konajú v prírode 1 raz v roku v trvaní 4 hodín. Pred DH realizujeme deň prípravy najmä na teoretickú časť v rozsahu 2 – 4 hodín podľa náročnosti plánovaných činností.

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra - cieľom je motivovať žiakov získavať, rozvíjať a utužovať svoje postoje k takým morálnym hodnotám, ako sú vlastenectvo, národná identita či kresťanské tradície. Vďaka tejto prierezovej téme sa žiaci taktiež oboznámia s minulosťou i súčasnosťou svojho kraja, ľudovými tradíciami či kultúrnymi a prírodnými krásami. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby poznali históriu a kultúru vlastnej obce, mesta – na funkčné **využívanie historických regionálnych ukážok: môj rodný kraj** – kraj, kde žijem; **škola a jej okolie**; moja trieda; **obec**, v ktorej žijem; čo sa mi v našom kraji najviac páči; čím sa pýši naša obec (**príbehy o rodákoch, pamätné miesta, sochy** a i.), **história**, (osídlenie), **povesti, piesne, šport a kultúra, osobnosti**, ale aj súčasnosť vo všetkých smeroch napr. ekonomika); jej **flóru a faunu** – **význam ochrany prírody, lesa, vody, živočíchov** – **objavujeme Slovensko** – objavovanie a spoznávanie prírodných krás a zaujímavostí Slovenska; **povestami opradené pohoria** – **cestujeme po Slovensku** – oboznámenie sa s časťami Slovenska formou výletu; povesti z veľkých a starých miest Slovenska; **zvyky a tradície**; ľudia v mojom okolí (aj o úcte k starším obyvateľom); **pripomíname si našich predkov** – vychádzať z rodinného prostredia, **stretnutia s pamätníkmi** (starými rodičmi, známymi) na besedy; rozhovory so žiakmi o minulosti ich regiónu a pod. Vedieť sa **orientovať v turisticky a historicky atraktívnych miestach Slovenska**.

Základom našej **kultúrnej identity**, ako aj **zdrojom historického vedomia, patriotizmu a vzdelanosti, poznávania kultúrnej rozmanitosti**, je **tradičná ľudová kultúra** – kultúra, ktorú vytvorili, ktorou žili a dodnes žijú najširšie vrstvy obyvateľstva – **využitie danosti regiónu**, návšteva ľudového majstra, dielne, výstavy – **spoznávanie tradičných ľudových remesiel, ľudovomeleckých výrobkov regiónu, tradičné jedlá, vlastná tvorba (remeslá), spoznávanie staviteľských pamiatok v regióne, obci**, poznatky využiť vo výtvarnom zobrazovaní; **tvorba zbierky ľudovej hudobnej kultúry**, jej prezentácia (piesne, zvyky regiónu, vlastná tvorba – spevník regiónu); poznávanie vyčítaniek, hádaniek, básní, ľudovej piesne, tanec, ľudové kroje (hudobný, pohybový, výtvarný prejav), príslovie, porekadiel,

pranostík, bájok, rozprávok: ľudových, autorských, povestí a pod. – **skúmanie vlastnej kultúry**, skúmať a objavovať vlastnú kultúru a **spoznávať iné kultúry** v oblasti ľudových tradícií.

Ročník: tretí

Predmet: Vlastiveda

Prierezová téma	Téma
Osobnostný a sociálny rozvoj	Vzťah k svojej rodine, rodisku, blízkym. Pamiatka zosnulých
Environmentálna výchova	Ako sa vyznať vo svojom okolí. Krajina, význam plánu Krásy našich hôr, lesy
Výchova k manželstvu a rodičovstvu	Vianočné zvyky Veľkonočné zvyky Vzťah k svojej rodine /výchova, rovnoprávnosť pohlaví/
Mediálna výchova	Ako sa vyznať vo svojom okolí Spoznávame históriu svojho rodiska
Multikultúrna výchova	Naše starobylé pamiatky a ich krása – Povesti o mestách
Ochrana života a zdravia	Prvá pomoc v rámci didaktických hier
Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra	Vianočné zvyky Veľkonočné zvyky
Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke	Doprava v mieste bydliska

Ročník: štvrtý

Predmet: Vlastiveda

Prierezová téma	Téma
Osobnostný a sociálny rozvoj	Krajina, v ktorej žijeme. Poloha Slovenska Mestá a dediny. Národné povedomie
Environmentálna výchova	Krajina, v ktorej žijeme Ako pretvárame krajinu. Ochrana životného prostredia. Životné podmienky v súlade s prírodou
Výchova k manželstvu a rodičovstvu	Tradície a zvyky
Mediálna výchova	Krajina, v ktorej žijeme. Ako vzniká mapa Cestujeme. Získavanie informácií z internetu Tradície a zvyky
Multikultúrna výchova	Národnostné menšiny Tradície a zvyky
Ochrana života a zdravia	Didaktické hry
Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra	Krajina, v ktorej žijeme Mestá a dediny Tradície a zvyky, folklórne festivaly
Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej	Mestá a dediny Cestujeme, spôsoby prepravy

premávke	Účastník cestnej premávky
----------	---------------------------

Finančná gramotnosť - téma	Téma z vlastivedy	Výkonový štandard
Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb — príjem a práca	Čo a ako sa deje v našom okolí – naša obec	Vedieť pomenovať osobné a rodinné potreby
Človek vo sfére peňazí	Čo a ako sa deje v našom okolí – ľudia v obci	Zhodnotiť svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti. Príklady z okolia – bohatý alebo chudobný

Vlastenecká výchova /realizovať v spojitosti s prierezovou témou Osobnostný a sociálny rozvoj a Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra/		
3. ročník	Naše starobylé pamiatky a ich krása – Povesť o mestách	Rozvíjať národnú hrdosť a povedomie
	Vianočné zvyky Veľkonočné zvyky	Budovať kladný vzťah k prostrediu, ktoré nás obklopuje a s ktorým prichádzame do styku
4. ročník	Národné obrozenie	Hrdosť na slovenských národovcov a dejateľov
	SR: vznik, symboly, dni pracovného voľna, štátne sviatky.	Rozvíjať národnú hrdosť a povedomie
	Mestá na Slovensku - pamätihodnosti	Rozvíjať záujem o históriu